

NIEUWSBRIEF NATUURMONUMENT DE BEER

= NUMMER 17 | NOVEMBER 2024 =

Ed Buijsman, Bovencamp 57, 3992 RX Houten | 030 6373498 | ed.buijsman@inzichten.nl

[Naar de website](#)

TENTOONSTELLING 'PASSIE VOOR VOGELS

Op zaterdag 28 september was de opening van de tentoonstelling 'Passie voor vogels' in *Het Natuurhistorisch* in Rotterdam (Westzeedijk 343, 3015 AA Rotterdam). De aandacht richt zich op de volgende vogelaars die hun sporen in de (amateur)ornithologie hebben verdiend: Karel Bezemer, Willem Bierman, Bernard van Dooren, Frans Kooijmans, Erik Lebrecht, Huub Oome en Simon de Waard. De tentoonstelling loopt tot en met 28 september 2025. De snelste manier om er te komen is met de metro lijn D of E (richting Slinge/De Akkers) halte Leuvehaven en vervolgens 10 minuten lopen naar het museum aan de Westzeedijk. ♡

TEKENINGEN VAN CHRIS SCHUT

Dankzij de vriendelijke medewerking van de weduwe van Chris Schut, mevrouw van Endt-Schut, was het mogelijk om een aantal prenten die Schis Schut van De Beer maakte in de periode 1946-1956, op de website te plaatsen.

Verdwindend landschap op Rozenburg, juli 1956.

Zie [Tekeningen van Chris Schut](#). ♡

TEKENINGEN VAN JAAP VISSER

Dankzij de vriendelijke medewerking van het Stadsarchief Rotterdam konden een aantal prenten die de Rotterdam-

se kunstenaar Jaap Visser maakte, op de website worden geplaatst. Zie [Aquarellen van Jaap Visser](#). ♡

Havens graven in Europoort op het terrein van het voormalige natuurreservaat De Beer gezien naar het noorden. Links de nieuwe zeedijk voor de grote buitenhaven; daarachter schepen op de Nieuwe Waterweg, aquarel, 1964.*

**Of de datering klopt, betwijfel ik. Veel prenten van Visser zijn gedateerd op 1964. Dat kan niet kloppen, want De Beer was toen al gesloten.*

NIEUWE VONDSTEN

Ik kreeg eind 2023 een bericht van Ann den Bakker-Korfmaker, dochter van Wabe Korfmaker. Zij was bij een zoektocht in haar huis een grote hoeveelheid zaken van haar vader tegengekomen: opnieuw een verzameling dia's, knipsels met artikelen van haar vader, wat correspondentie en een origineel doosje met de diafilm van Simon de Waard over De Beer (ook te zien op de tentoonstelling 'Passie voor vogels!'). De dia's zijn inmiddels gedigitaliseerd. Ze zijn onder andere gebruikt in het rapport in de reeks 29 *De afbraak van De Beer door de ogen van opzichter Wabe Korfmaker* (zie onder). ♡

NIEUW VERSCHENEN RAPPORTEN

In de Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer zijn de volgende publicaties verschenen: 28 – [Op zoek naar natuurmonument De Beer](#), zijnde een persoonlijk verhaal over hoe het kon gebeuren dat ik in 2002 ben begonnen

met een onderzoek naar de geschiedenis van natuurmonument De Beer.

Bovendien is verschenen: 29 – [*De afbraak van De Beer door de ogen van opzichter Wabe Korfmaker*](#).

Verder is een grondig herziene en van een nieuwe opzet voorziene 1 – [*Bronnen van informatie over het natuurmonument De Beer*](#) verschenen. Dit is inmiddels de vijfde versie.

Dan nog een opmerking over *De vogels van De Beer*. Het lag aanvankelijk in mijn bedoeling om deze publicatie in tweeën te splitsen: een deel over de vogels voor 1940 (Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer 11) en een deel over de vogels na 1945 (Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer 19), omdat de biotopen door de oorlogshandelingen van de Duitsers zoveel van elkaar verschilden. Ik heb ondanks een uitvoerig literatuuronderzoek besloten om het niet te doen, vooral vanwege mijn onvoldoende ornithologische kennis (wat door sommigen wordt bestreden). Ik zal mij nu beperken tot een publicatie over de belangrijkste broedvogels van De Beer. Dit zal verschijnen in de Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer onder het oorspronkelijke nummer 11. ♡

NIEUWE UITVOERING RAPPORTEN

De rapporten van de Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer krijgen een nieuw uiterlijk. Nieuwe (of herziene) rapporten zullen voortaan in het nieuwe jasje verschijnen, zoals een tweede versie van 14 – *Een topografie van De Beer*. ♡

EEN 'GEWONE' UITGAVE VAN 'HET VOGELEILAND'

Frans Beekman duikelde voor mij een ingenaaide uitgave van *Het Vogeleiland* op. Deze versie heeft een stofomslag. De prachtbandeditie kostte bij verschijning in 1930 f 5,90, de volksuitgave f 4,50. Dat zijn forse bedragen, want omgerekend zou dat in huidige prijzen € 61 resp. € ca. 45 zijn.

In juni 1934 – dus in de crisisjaren – voerde uitgever Schoonderbeek een prijsverlaging door. De prachtband kostte toen f 3,90 en de volksuitgave f 2,90.

Aanzienlijk minder dus, ook in de huidige prijzen: € 40 resp. € 30. Voor meer informatie zie de website. ♡

ARIE DE JONG

Dan een zoektocht naar iemand die lang bekend stond als niets meer dan 'A. de Jong'. Deze De Jong was bekend als auteur van een aantal artikelen over De Beer, waaronder: *Een wandeling door het Vogeleiland* (1932), *Voorjaarstrek op De Beer* (1940), *Over aankomst en vertrek der Grote sterns* (1948) en *Natuurmonument De Beer* (1949). Ook

was bekend dat Arie een belangrijke rol speelde binnen de Schiedamse gemeenschap, omdat hij over De Beer verhalen schreef. Onlangs is meer duidelijkheid over deze aanvankelijk mysterieuze man gekomen.

Het begon met Gerard Ouweneel die werd gelokt met het bericht dat er plakboeken zouden zijn met foto's van Simon de Waard. Dat bleek een misvatting, want het ging om foto's van deze De Jong. Vervolgens was er de inspanning van Ruud Vlek, Anne Schram-Ouweneel en met een kleine rol voor ondergetekende om de identiteit van De Jong vast te stellen. Het is allemaal wonderwel gelukt.

Arie kwam vanaf 1931 op De Beer. Voor de oorlog 67 x; de laatste keer op 11 september waarbij hij noteert: 'He-las waren verdere waarnemingen niet meer mogelijk, tengevolge van het verbod der militaire autoriteiten.' Na de oorlog totaal 360 x; voor het eerst op 1 september 1945, waarschijnlijk illegaal, en de laatste keer is op 18 januari 1964. Waarschijnlijk is Arie de Jong van alle bezoekers het meest op De Beer geweest.

Ruud Vlek heeft zich ingespannen om een lijst van publicaties van Arie op te stellen. Hij komt tot een totaal van ongeveer 220 titels in natuurtijdschriften en regionale kranten. Ook weten we nu dat de levensjaren van Arie de Jong waren van 1898 tot en met 1990.

MOOIE AANBIEDING

'Zo gauw wij in de buurt van de grote-sternkolonie komen, gaan al die duizenden vogels onder een machtig gekrijs op de wieken, om in een dichte wolk boven ons te blijven rondkringen, een schouwspel, dat men niet licht vergeet.' Dit schreef Simon de Waard over de grote sterns op De Beer in 1951. Lees dit en nog veel meer over de geschiedenis van de grote stern in Nederland in het prachtige boek: *Fraaie schepsels – de grote stern in Nederland*. Dit boek kost normaal € 29,95. Nu is het boek direct bij de auteur te bestellen voor de sterk gereduceerde van € 19,95 (incl. verzendkosten, **beperkt aantal exemplaren**). Stuur een e-mailbericht aan mij (zie header vorige pagina voor mijn e-mailadres). ♡

